

Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan
eettinen neuvottelukunta ETENE

7.1.2021

STM 2628/2018

ETENE NEUVOTTELUKUNTA 6/2021

Aika: Keskiviikko 08.12.2021, klo 12.00–16.00
Paikka: Teams
Kutsutut: Hallamaa Jaana, puheenjohtaja
Kuosmanen Lauri, varapuheenjohtaja
Maija Miettinen, pääsihteeri

Jäsenet, varajäsenet:

~~Ahteensuu Marko, Wahlman-Calderara Tuula~~
~~Aittakumpu Pekka, Mattila Hanna Leena~~
~~Arja Juvonen, Minna Reijonen~~
~~Autti-Rämö Ilona, Viitala Juha~~
~~Berg Kim, Heidi Viljanen~~
~~Hautanen Ulla, Gergov Vera~~
~~Huuskonen Olli, Heikkilä Teppe~~
~~Häyry Matti, Sipola Virpi~~
~~Moilanen Jukka, Lehto Juho~~
~~Myllymäki Kati, Korkeila Jyrki~~
~~Nieminen Liisa, Päivänsalo Pekka~~
~~Pietilä Anna-Maija, Keskimäki Ilmo~~
~~Rentola Annika, Söderström Mikael~~
~~Ruuhonen Kirsi, Jaska Siikavirta~~
~~Sariola Jukka, Sari Lojjas~~
~~Sanni Grahn-Laasonen, Terhi Koulumies~~
~~Topo Päivi, Kainulainen Sakari~~
~~Sulkakoski Sonja~~

Meri-Tuuli Mähkä, STM
Kaisa Halinen, STM
Tommi Laitio, Helsingin kaupunki

1. Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen työjärjestykseksi

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.00.

2. Lausuntopyyntö

- Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö: Hallituksen esitys perusterveydenhuollon hoitotakuun tiukentamisesta

Esityksen tavoitteet

Lausuntopyynnön kohteena olevalla luonnoksella hallituksen esitykseksi tiukennettaisiin hoitoon pääsyn määräaikoja. Perusterveydenhuollon avosairaanhoidossa kiireettömään tutkimukseen tai hoitoon pääsyn määräaika lyhenisi kolmesta kuukaudesta seitsemään päivään siitä, kun on tehty arvio hoidon tarpeesta. Seitsemän vuorokauden määräaika koskisi hoitotapahtumia, jotka liittyvät sairastumiseen, vammaan, pitkäaikaissairauden vaikeutumiseen, uusien oireiden esilletuloon tai toimintakyvyn alenemiseen. Laissa säädettäisiin myös hoitoon pääsystä silloin, kun palvelu ei ole tämän määräajan piirissä. Suun terveydenhuollossa hoitoon pääsyn määräaika lyhenisi kuudesta kuukaudesta kolmeen kuukauteen.

Hallitusneuvos Merituuli Mähkä (STM) kertoi lausuttavana olevasta lakiesityksestä. Keskustelussa tuli esiin seuraavia näkökulmia:

- o Hoitotakuu on saatu erikoissairaanhoidon puolella toimimaan. Suomessa terveyserot ovat kasvaneet. Asiakkaat ja potilaat ovat erilaisessa asemassa keskenään esimerkiksi sillä perusteella, kuuluvatko he työterveyshuollon piiriin tai onko heillä yksityisiä terveysvakuutuksia. Oikeudenmukaisuuden ja tasavertaisuuden näkökulmasta on välttämätöntä saada hoitotakuu myös perusterveydenhuoltoon.
  - o Suun terveydenhuollossa on merkittävästi hoitovelkaa, eikä julkisella puolella ole resursseja hoitaa näitä potilaita. Keskeistä suun terveydenhuollossa on, että hoidot saadaan tehtyä valmiiksi, mikä usein tarkoittaa useampaa hoitokertaa yhtä potilasta kohden.
  - o Hoitotakuu on ajatuksena hyvä ja kannatettava, mutta mistä löydetään resurssit sen toteuttamiseksi.
  - o Hoitotakuu ja muut hoidon toteuttamisen määräajat eivät saisi olla näennäisiä, eli että keskitytään siihen, että lain kirjain täyttyy, vaikka tosiasiallisesti asiakkaan tai potilaan tarvitsemaa hoitoa ei päästä toteuttamaan.
- Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö: Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian ja toimeenpanosuunnitelman 2022-2026 luonnos

Esityksen tavoitteet

Uudella asiakas- ja potilasturvallisuusstrategialla ja toimeenpanosuunnitelmalla 2022-2026 edistetään osallisuuden, turvallisuutta vahvistavien toimien ja turvallisuuskulttuurin johtamisen toteutumista Suomessa. Aikaisemmasta poiketen strategiaan sisällytetään myös toimeenpanosuunnitelma, jotta tavoitteiden siirtäminen arjen toimintaan voidaan aloittaa heti strategiakauden alusta. Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia ja toimeenpanosuunnitelma 2022-2026 on valmisteltu sosiaali- ja terveydenhuoltoalan ammattilaisten, toimintaa johtavien ja valvovien tahojen, poliittisten päättäjien sekä asiakkaiden, potilaiden ja näiden läheisten käyttöön.

Lääkintöneuvos Kaisa Halinen (STM) piti esityksen asiakas- ja potilasturvallisuusstrategiasta. Keskustelussa tuli esiin seuraavia näkökulmia:

- o Esitys on laaja ja kunnianhimoinen. Haasteena tulee olemaan, miten esityksen sisältöön kannatettavat tavoitteet saadaan tosiasiallisesti juurrutettua käytäntöön.
- o On hyvä, että esityksessä on huomioitu asiakas- ja potilasosallisuus.

3. Lasten ja nuorten osallisuus Helsingissä

Toimialajohtaja Tommi Laitio (Helsingin kaupunki) piti esityksen lasten ja nuorten osallisuudesta Helsingissä. Keskustelussa tuli esiin seuraavia näkökulmia:

- Arvon ja hyödyllisyyden kokemus on kaikille lapsille ja nuorille tärkeää.
- Osallisuus on tärkeää, mutta lapsille ja nuorille tulee sanoa rehellisesti mikä on mahdollista ja mikä ei, missä osallisuuden rajat menevät.
- Osallisuuteen liittyvien kokeilujen arviointi ja seuranta ovat tärkeässä roolissa. Onnistuneet kokeilu tulee pyrkiä laajentamaan kansallisiksi.

4. ETENEn toimintasuunnitelma

ETENE:N seuraavassa kokouksessa (1/2022) tullaan käsittelemään päihdeongelmasta kärsivän asiakkaan tai potilaan asemaa.

5. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.44.

